

De Boeienlijn

Elisabeth Spits en Ton Wegman

Deze serie interviews met de 'bakens' van de vereniging vormt als het ware een lijn boeien, die je kan volgen door de hele geschiedenis van Het Y. Elisabeth en Ton kregen in 2010 de Paul Niemanprijs, die jaarlijks door het bestuur wordt uitgereikt aan 'gewone' leden, die een uitzonderlijke prestatie voor de vereniging hebben geleverd. In hun geval maakten zij een bijzondere kalender ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de vereniging. De kalender kan je nog vinden op de website van Het Y, onder publicaties.

Rietveld

Ton: "Ik was vanaf de lagere school al nieuwsgierig naar alles wat met maritieme zaken te maken had. Toen ik in 1970 van de middelbare school kwam kreeg ik een beurs van de Shell om voor koopvaardij-officier te studeren in Vlissingen, maar ik werd ook aangenomen bij grafisch ontwerpen op de Rietveld! Dat het de Rietveld werd had uiteindelijk veel te maken met het 'magisch centrum' dat Amsterdam toen was... en in Vlissingen gebeurde zowat niets. Na de Rietveld moest ik meteen in dienst en daar kwam ik uit als tankbestuurder.

Het reclamebureau waar ik een paar jaar werkte vond ik eigenlijk niets aan, en ik begon als leraar ontwerpen en kunstgeschiedenis op het Grafisch Lyceum, nadat ik mijn akte MO-tekenen had gehaald. Met een collega van het Grafisch Lyceum begon ik 12 jaar later een ontwerp bureau voor tijdschriften, en – het maritieme bloed verloochende zich niet - tot 2001 heb ik toen de vormgeving van de *Waterkampioen* gedaan, naast vele andere magazines. Af en toe schreef ik ook voor de *WK*, later ook voor de *Spiegel der Zeilvaart*. Sinds 2017 werk ik parttime voor het *Scheepvaartmuseum*. Daar leerde ik in 1997 Elisabeth kennen, wij maakten toen in samenwerking met de ANWB een tentoonstelling over H.C.A. van Kampen, de legendarische hoofdredacteur van de *Waterkampioen*, bekend van zijn boek 'De Zeilsport'. Toen ook bleek dat tot onze verrassing het museum een groot deel van de bibliotheek van Van Kampen in de collectie had. Later vroeg Elisabeth mij voor het documenteren van zo'n 30 zeil en roeiboten, van een Fries Jacht en wherries tot aan een FD en een hele serie houten kano's.

Daarna was ik de eerste 'Fellow' van het Scheepvaartmuseum, ik deed een studie naar de afbeeldingen van scheepjes op (oude, decoratieve) kaarten van Amsterdam, zoals die van Cornelis Anthonisz. uit 1544, en Van Berckenrode uit 1625.

Zeilfamilie

Elisabeth: "Ik kom uit een echte zeilfamilie. Toen ik 1 jaar oud was verhuisden wij van Amsterdam naar Paterswolde, mijn moeder kwam uit Friesland en bracht het zeilvirus eigenlijk het gezin in. Bij haar thuis in de Lemmer zeilde zij in een 7.10 m, een 30 m2 Fries jacht en een lark. Toen ik geboren werd stond mijn reiswieg in het Friese Jacht de Roeland. Even later kwam de lemsteraak De Onrust daarvoor in de plaats, en daar heb ik de eerste 30 jaar van mijn leven op gevaren... Mijn vader was overigens medeoprichter en de eerste beheerder van het Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP). Toen ik later bij het Scheepvaartmuseum conservator werd kwam die achtergrond mij goed van pas; er werd gezeild op het IJsselmeer, het wad, in kleine en grote boten, wedstrijden, getoerd door Friesland,"

12 voets jol.

Zout en Zoet, en de kalender uit 2010

Ton: "Het jubileumboek bij het 100-jarig bestaan (Zeilvereniging Het Y 1885-1985, ook te vinden op de website) was voor mijn tijd; ik werd lid in 1986. Ik zat toen in dezelfde kennismakingsgroep als Jaap Brugman, van Fijnhout, de latere voorzitter. Ik help graag mee als ik ergens lid van ben, en ik schreef al meteen voor het Y-journaal, en later – in 1994/95 – deed ik mee met 'Zout en zoet', met als invalshoek de havens van ZV het Y. (Het boekje is nog steeds zeer de moeite waard als je meer wil weten van de geschiedenis van de vereniging en staat ook op de website - BW). En natuurlijk maakte ik met Elisabeth later de kalender (Y 125 jaar, 2010). Ik was altijd al een kalendergek, ik vond het mooi dat mensen elke maand naar een ander historisch aspect van Het Y konden kijken, al hangt zo'n kalender vaak op de WC – daar heb je trouwens mooi de tijd om goed te kijken... Ik zat al enige jaren in de kalenderjury van het vakblad *Graficus* waar ik ook voor schreef. Veel drukkers gaven hun klanten elk jaar een eigen kalender in die tijd. Het was en is soms nog steeds een mooi marketinginstrument."

"Je zou zo'n kalender ook best in 2035 weer kunnen maken"

Elisabeth: "Je zou zo'n kalender ook best in 2035 weer kunnen maken, bij het 150 jarig jubileum: de geschiedenis is toch al wel beschreven. Het ging ons ook vooral om de mooie foto's en daar waren er veel van. Ik kon heel goed werken met Ton, en ik was in 2001 ook Y-lid geworden, dus dat ging van een leiendakje. Voor de teksten kon ik teruggrijpen op eerder werk van mij trouwens. Bij het museum

Elisabeth en Ton

hadden we ook veel beeldmateriaal; een groot deel van de foto's van het Y zit daar ook in, al sinds de tentoonstelling over Het Y in 1985. Mijn specialisatie als conservator was de geschiedenis van de watersport."

Zeilloopbaan

Elisabeth: "Mijn eerste eigen boot was de een houten Ranabootje de *Bengelboei*, later kwam er een 12voetsjol. Rond 1990 kocht ik een Pieter de Turk, een stalen s-spant ontwerp van G.W.W.C. baron van Höevell, met een mooi klein kajuitje. Hij is nu van Maud Kieft, en ligt bij de WSV Durgerdam in de sloot. Met Theo (Kampa) zeilde ik in een Drascombe en een (polyester) Scandinavische Volksboot, de *Freja*, die is indertijd nog verbrand bij een grote brand in Medemblik. Ik kocht weer een volksboot, de *Thor*, daar lag ik ook mee in Durgerdam bij Het Y. Ik woonde toen op het Java-eiland en dan is Durgerdam natuurlijk een

Thor